

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan zvečer, izimši nedelje in praznike, ter velja po pošti prejemati za avstro-ogerske dežele za vse leto 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr. — Za Ljubljano brez pošiljanja na dom za vse leto 13 gld., za četrt leta 3 gld. 30 kr., za jeden mesec 1 gld. 10 kr. Za pošiljanje na dom računano se po 10 kr. za mesec, po 30 kr. za četrt leta. — Za tuje dežele toliko več, kakor poština znaša.
 Za oznanila plačuje se od četiristopne petit-vrste po 6 kr., če se oznanilo jedenkrat tiska, po 5 kr., če se dvakrat, in po 4 kr., če se trikrat ali večkrat tiska.
 Dopisi naj se izvolé frankirati. — Rokopisi se ne vračajo. — Uredništvo in upravnništvo je v Gospodskih ulicah št. 12.
 Upravnistvu naj se blagovolijo pošiljati naročnine, reklamacije, oznanila t. j. vse administrativne stvari.

O novem davku na žganje.

II.

—j—. Sodbo svojo o novem špirtnem davku izražal je slovenski govornik v generalni razpravi, posl. Šuklje s sledečimi besedami: „Nihče izmej odsekovih članov, baje pa tudi nihče v visoki zbornici ne bode trdil, da je zakon, kojega obravnavamo, dober, da je primeren istinitim našim razmeram. Temu načrtu utisnen je pečat njegovega translitavskega izvira, in zaman bilo je vse prizadevanje odsekovo, — izbrisati mu ogersko signaturo.“ Toda ob jednom je opozarjal, da pripada davek na žganje onim predmetom finančnega zakonodavstva, katere je urediti le po skupnih načelih, dogovorjenih mej obema državnima polovicama. Razložil je, da v sedanjih razmerah sploh ni bilo mogoče ugodnejše rešitve doseči pri tem prevažnem predmetu, ter da zbornici preostaje le mučna alternativa, ali vsprejeti tega zakona načrt ali pa odpovedati se zvišanem državnim dohodkom in običati pri sedanjem jako pomankljivem davku. Umovanje slovenskega govornika vsaj v dosedanji razpravi ni bilo ovrženo niti od najbolj razumetih protivnikov dotične predloge.

Oglejmo si torej nekoliko najznamenitejše določbe novega davčnega zakona! Takoj §§ 1. in 2 določujeta davčno, oziroma carinsko mero. Dvojno premembo je tu konstatovati. Davčna mera poskočila je od nominalnih 11 gld. od hektolitra, ta nastavek se je pa dejanski spremenil v nižjo davčno svoto, koja se povprek izraža v številki 6 gld. — vsled določil novega zakona na 35, oziroma 45 gld. od hektolitra. Izdatno zvišanje, skoro mu ne znamo analogije v vsej finančni zgodovini! Davek pomnožil se je za 600 %; — brez pomisleka bodi naj povedano, da drzni ta skok ni narekovan po istinitih potrebah naše državne blagajnice, temveč da smo se že tu udali ogerskim zahtevam, da tiči že v davčni meri koncesija, storjena translitavskemu sosedu, kateri z nižjimi nastavki ne bi bil mogel shajati v znanih svojih denarnih stiskah. Nič manj važna pa je druga določba istega paragrafa, vslel katere se davek le pri najnižji vrsti žganjarnah pobira od izdelovalca pri produkciji, dočim se pri vseh večjih žganjarskih podjetjih od-

rajtuje v obliki konsumnega davka, v obliki torej prave potrošnine. Le par kratkih besedic o teh temeljnih načelih! Nečemo jim ugovarjati, — istina je, da je skok velikansk, toda priznavajoč težko breme, naloženo po zakonodavci prizadetemu davkoplačevalcu vendar iz etičnih in zdravstvenih razlogov odobravamo to zvišanje. Kajti naravna posledica mu mora biti, da se vsled silnega podražnja žganih opojnih tekočin, prouzročevanega po davčnem nastavku, zmanjšala bode njih poraba. Več nego najbolj stroge postave proti žganjektivstvu, več nego najenergičnejše odredbe dotične gosposke izdala bode podražena cena alkoholovine, in že ozir na pogubne posledke razširjajoče se žganjarske kuge, katera se bode najbolj zatirala baš po drakoničnem davčnem zakonu, že ta ozir primora nas, da se znebimo vseh teoretičnih pomislekov ter se strinjamo z določbo, zadevajočo davčno mero in njeno sicer neuteljeno ter nerazumno stopnjevanje.

Po vsem zadovoljni smo tudi z obliko konsumnega davka. Opravičevati svojega stališča pa tem, ker smo že v prvem uvodnem članku bili ziniti o nepovoljnih posledicah pavšalne sisteme, pač ne treba. Z bistvom potrošninskih davkov je spojeno, da jih je urejati tako, do se loté davčnega objekta kolikor možno v onem trenutku, kadar se zaužije, kadar se potrosi. Pravi davkoplačevalec je vendar le konsument, — nanj se odvaliva ali vsaj odvalivati poskuša potrošnina tudi tedaj, če jo davčno oblastvo pobira pri producentu. Vsako tako davčno odvalivanje naravno je zvezano z več ali manj srditimi borbami, isto tako prouzročuje marsikatero zapreke glede obrtne produkcije, koja finančno oblastvo zavira vsled nadzorovalnih naredeb itd. Čim manj tedaj nepotrebnega davčnega odvalivanja (Steuerüberwälzung) pri indirektnem davku, čim manj presledka mej davčnim podmetom (Steuerobject) in dejanskim davkoplačevalcem, tem ugodnejše za gospodarstveni razvoj, tem boljše za državo in občinstvo. O drugih prednostih konsumnega davka ne bodemo govorili na tem mestu. Če se dobrohotni čitatelj še spomina naših člankov! o sladornem davku, — potem naj pomisli, da vse ono, kar smo bili napisali o sladorni, velja tudi v polni meri o špirtu in dotični obrtniki. Fiat applicatio! Iz vs ga

tega sledi, da z veseljem pozdravljamo načelo konsumnega davka, uvedeno v našo finančno zakonodavstvo po sladorni, nadaljevano po špirtni postavi. Temu načelu so prav za prav resno ni ugovarjalo z nobene strani, ne v odseku niti v zbornici, — kar smo čuli iz ust tega ali onega poljskega poslanca proti tej davčni obliki, izviralo je zgolj iz specifično galiških ozirav ter se od nikogar ni zmatralo resnim protivjem.

Še jedenkrat tedaj: vsaka obrtna žganjarna in vsa večje poljedelske spadajo pod konsumni davek z davčno mero 35, oziroma 45 gold. Le najmanjše poljedelske žganjarne z najbolj priprostimi pripravami za kurjavo in žganje ter s prostorom za vrenje ne nad 13 hl podvržene so tudi odslej še davku na produkcijo, toda z zvišano davčno mero 35 gld. Produkcijski ta davek odrajtujejo ali potom pavšalovanja ali pa potom davčnega odkupa.

To je jedro temeljne določbe § 2.; ozir na njeno važnost primoral nas je, da smo nekoliko natančneje jo razkladali. V državnozborski komisiji pa so ji dodali nov odstavek s številko „2. b“, zadevajoč odškodnino za propinacijske opravičence v Galiciji in Bukovini. Pri tej priliki sprožil je posl. Menger znani svoj predlog, mereč na to, naj država od čistega dohodka novega špirtnega davka za-se obdrži le 23 milijonov na leto, dočim se presežek razdeli naj mej posamezne dežele in sicer po številu prebivalstva. Okolu § 2. b. sukral se je prav za prav glavni boj. Opozicija znala je, če se odškodnina za gališko propinacijo odkloni, primorani bodo poslanci iz Galicije glasovati proti celemu zakonu. Vsled tega naperila je levica vso svojo silo baš proti temu paragrafu. Na noge je spravila vse svoje pristaše, nikogar ni manjkalo iz njenih vrst, celo bolnike tirala je ta dan v zbornico: boj se je bit ne le za špirtni zakon, temveč za obstanek Taaffejeve vlade in sedanje večine. Stvar je tako izredne znamenitosti, da smo primorani, raznotrivati pravno stran perečega vprašanja, razjasnujoč ob jednom nagibe, zakaj se slovenski poslanci v tem usodnem trenutku neso mogli ločiti od svojih desničarskih tovaršev. Toda — za to treba daljše razprave, in nikakor ne kaže,

LISTEK.

Črtice Kazaške.

Titanja.

(Česki spisal E. Jelínek, poslovenil Podvidovski.)
(Konec.)

Bil sem torej prisiljen sem red učiniti, kar je bilo možno doseči z jedino besedo: „Plačam jaz.“ Ničesar inega ni preostajalo.

Nerazmišljuje se dolgo (k temu ni ostajalo v ostalem mnogo časa) stisnil sem umazanemu židu lordski „tri ruble“ brez nekoliko griven, za kar se mi je Izak prilizljivo nasmešnil in z nemalim podarkom, kakor da bi se mi hotel ožmeniti, proglašil, da sem „fine her“.

Manj uzpokojen bil je Ilič. Sramožljivo povsesil je glavo. Ni se to ujemalo z njegovo kazaško dostojnostjo — ali odreči bilo je težko. Zato ometal je žida z bogatim izborom maloruskih priimkov česar žid nikakor ni oviral, samo da je sedaj pa sedaj prav kratko pripomnil, „da bi tega moglo biti že dosti“.

Ali tega ni bilo dovolj!

Priznati moram, da me je Iličovo ometavanje izvrstno zabavalo in da ni bilo zame brez užitka; odprl sem si lepo zapisnik in začel sem z veliko gorečnostjo zaznamovati vse zlasti jedrate govore vrlega Kazaka, s čemer sem ne malo razmnožil svojo znanost v ukrajinskej frazeologiji. Bilo je tega hitro nekoliko strani in minila nam je tako koristno dobra ura.

In bil bi imel priložnost, Bog ve, kako dolgo še zapisavati, da nas ni v tem trenutku pretrgal dogodek zcela nepričakovan.

Iličeva usta usipala so najizdatnejše množtvo zmenjenega kraso-govora, kar se iznenagla Titanja pojavila na pragu krčme.

Ni bilo možno ne opaziti na devi takoj o prvem hipu velike razburjenosti. Vsa zasopla in plaha dohitela je jedva k nam.

„Ne kličite nikogar... ne kličite... žan darma, ni potreba... tu so „trije rublji“...“ in nesla je istinito židu rublje naproti, ponavlja je žalostno, naj vendar nikogar ne kliče in naj da Iliču mir. Pri tem zalivala je njeno obličje křivava rdečica in v teh krasnih modrih očeh lesketalo je tsoč

isker — same iskre skrene ljubavi, polne požrtvovalnosti in zatajejanja same sebe.

Resnično ginjen s tem pojavom stopil sem k devi in pogledavši Kazaško bratski, potešil sem jo uljudno: „Ne boj se, dobra devojka, Ilič je že sam plačal... žandarm ne pride in tvojega Kazaka ne odvede.“

Toda pri tem, ko sem Kazaško božal, padel jej je robec z glave — prej, nego smo zvedeti mogli, od kod je dobila peneze. Osupnili, ustrašili smo se zares vsi!

„Revice!“ Zares bilo je za kaj ustrašiti se. Pametujeta, kako krasne lase imela je Titanja, kako sem se jim čudil, zroč bogate njihove pramene in krasen njihov lesk? Proč so bili ti krasni vlaci...!

Ostriž-na kakor dečko, bila je Titanja podobnejša Kazaku nego li Kazački. Ali tudi to jej je pristojalo, kakor vsakej devojki vse pristoji, ako je resnično lepa.

Uziš našo osuplost in gotovo i sumljivi pogled Iličev, prehitela je sama vsa naša vprašanja: „No, prodala sem svoje črne lase, da bi odkupila Iliča.“ Bes de te zavenele so pristrčno in razkošno. Pove-

upletati jo vmes mej razpravljanje poglavitnih točk žganjarske postave. Dovršimo torej najprej v velikih potezah sliko o novem zakonu na žganje, potem sledé naj kot dodatek pojasnila o Mengerjevem predlogu in gališki propinaciji!

Govor državnega poslanca dr. Ferjančiča v državnem zboru dne 23. maja 1888.

(Dalje.)

Gospoda moja! Jedro te napitnice je v razločevanju sodcev v lingvisti in juriste.

Praviti mi ni treba, da smo lingvisti mi, ki se potegujemo za slovenščino v uradu, lingvisti pa oni, ki tega ne delajo.

Tudi mi ni treba opaziti — to je jasno iz napitnice — da so linguisti manj vredni od juristov.

Resnico te trditve hočem preiskati na dveh slučajih, ki sta se nedavno pripetila pri okrožnem sodišči v Celji. (Čujte! na desnici.) V nekež kazenske pravdi zaslišala se je priča v slovenščini, zapisnik se je pa spisal v nemščini. Priča je pri glavni obravnavi bistveno drugače izpovedala nego po zapisniku v predpreiskavi in sicer toliko bistveno drugače, da je državno pravdnštvo predlagalo, da se zapre in proti njej začne preiskava radi krivega pričevanja.

Temu predlogu se pa ni ustreglo in sicer zaradi tega ne, ker nemški zapisnik o slovenskej izpovedbi ne daje dovoljno poročstva istinitosti, kajti ni prav zanesljiv. (Prav res! na desnici.)

Prečital se ni bil priči in se tudi prečitati mogel ni, ker priča ni znala nemški.

In drugi slučaj! Zaslišala se je slovenska priča in spisal se je slovenski zapisnik. Priča je v glavni obravnavi zopet drugače izpovedala nego v predpreiskavi in zopet je predlagalo državno pravdnštvo, da se zapre itd.

Temu predlogu se je pa ustreglo in sicer se je reklo, da se je ustreglo zaradi tega, ker je slovenski zapisnik o slovenskej izpovedbi dovoljno poročstvo istinitosti. (Prav res! na desnici.) In gospoda moja, tu je bil linguist tisti, ki je slovenski zapisaval, in jurist oni, ki je nemški. (Veselost na desnici.) Sedaj pa vprašam, kdo je delal boljše justico, linguist ali jurist? (Dobro! Dobro! na desnici.) Gospoda moja, še na več družih slučajih dokazali bi lahko, da ta trditev ni prava. Pa kdo bode še danes trdil, da je bolje v drugem jeziku zapisovati nego se izpoveduje, bolje izrekati pravico v drugem jeziku, nego se išče?

Gospoda moja, tu ne gre le za napačno trditev, tu imamo opraviti s kvalifikovano napačno trditvijo. Njega ekscelenca gospod predsednik nadsodišča izrekel je to trditev, mej juristi svojega okoliša, v katerem se slovenski narod bori za pravice svojega jezika v uradu. (Dobro! Dobro! na desnici.)

Govoril je svojo napitnico skozi okno (Tako je! na desnici); ta napitnica bila je učilnica (Odobranje na desnici) in gospod poslanec, ki je včeraj govoril, nam to dokazuje. Skrbelo se je, da se je ta napitnica doslovno dalje razširila. (Tako je! na desnici.) To so vendar okoliščine, ki tej napačnej trditvi dajejo nek pomen. Sedaj vemo, v kakej mi-

sila pa je dobrovoljno glavico ter dodala: „Hodila bom na dež in lasje mi zopet zrasto.“*)

Titanja bila je v tem hipu mila, da bi so bil kar zaljubljen va-njo in vsakdo bi bil rad na ta način svojo naklonjenost osvedočil. In ker ni niti moglo inače biti, učinil je to za nas vse navzoče svedoke Ilič — tako goreče in izrazito, da ni bilo možno o odkritosrčnosti tega čina dvojiti. Vsaj se je v Kazakovem očesu nekaj zalesketalo...

Ilič objel je devo nežno in sklonivši glavo svojo na njeno čelo izvel jo je molče iz izbe.

Toda prej, nego sem se mogel nadejati, vrnil se je Ilič nazaj v izbo — sam. Nameril je naravnost proti meni. Obstal je, snel z glave čapko in vrnil mi molče „tri rublje“.

„Ne, Kazače, inace to storiva...“

Vzel sem sicer tri rublje, toda ne v samopridnem namenu. Ravnim potom hitel sem do nizkega zlatarjevega šotora, odkoder sem se povrnil v nekolikih trenutkih v hotel.

Nesel sem Titanji v spomin „namystečko“, sicer ne drago, vendar takšno, s kakeršno se ne more ponašati vsaka Kazačka v cerkvi in pri krstu.

*) Kakor pri nas hodijo i na Ukrajini dekleta „na dež“, da bi jim lasje rastle.

losti je slovenščina pri gospodu predsedniku nadsodišča, in vemo, kako ceni Njega ekscelenca nas, ki smo linguisti.

Do včeraj še nikdar nesem čul, da bi Slovenci bili slabiji juristi, nego Nemci. Še le gospod poslanec je izrekel to trditev na način za Slovane jako razžaljiv, ta trditev je pa tudi jako podobna trditvi gospoda predsednika nadsodišča.

Da nič slabši neso linguisti, temveč še boljši in sicer za jeden jezik, naj bode tudi le toliko zaničevana slovenščina, ki je pa toliko več vredna, ker se rabi v poklici.

Ko sem omenil razdelitev v linguiste in juriste — in to mi je dober povod — spregovoril bodem o imenovanjih v pravosodji, kar je sprožil že moj predgovornik.

Mislím, če Njega ekscelenca izraža take nazore zunaj urada, da je bode tudi v uradu imel in je izvrševal.

Saj se vedno prigodi, da linguisti in juristi tekmujejo za kako mesto — jaz ostanem namreč pri tej razdelitvi.

Jasno je, da se po nazorib, katere je izrekel predsednik nadsodišča, juristu daje prednost pred linguistom; poslednjega manj cenijo in na jurista se ozirajo. To se mora kako pokazati pri kvalifikaciji.

Če se pa na drugem mestu — v čast ministerstva bode povedano, da se to pri njem ne godi — ne ravna po teh načelih, če se na tem mestu poleg drugih sposobnostij zahteva tudi jezikovno znanje, ki je neobhodno potrebno, če se hoče pravosodje izvrševati, kakor se mora če se sploh rabi drugo merilo na najvišjem justičnem mestu, potem je čisto naravno, da se semtertja imenuje kdo, ki ga neso priporočili, to se je najbrž zgodilo v svojčjih, o katerih je govoril včeraj gospod predgovornik

Gospoda moja, toliko sploh o imenovanjih.

(Dalje prih.)

Politični razgled. Notranje dežele.

V Ljubljani 5. junija.

Delegaciji bodeta letos baje zborovali do 9. ali 10. julija. — Zbornica poslancev izvolila je v delegacijo sledeče gospode: Za Češko: Adamek, Dostal, Kinsky, Mattuš, Meznik, Nadherný, Pleva, Rieger, Šindler in Slavik, namestnika: Steidl in Wolkenstein; za Dalmacijo: Klaič, namestnik: Vojnović; za Galicijo: Smolka, Jaworski, Chrzanowski, Alfonz Czajkowski, Hausner, Bobrzynski, Madejski, namestnika: Sawczynski in Mandyczewski; za Doleno Avstrijo: Friderik Suess, Gudenus, Richter, namestnik: Pirko; za Gorenjo Avstrijo: Wenger in Zehetmayer, namestnik: Rogl; za Solnograško: Lienbacher, namestnik: Keil; za Štajersko: Moscon in Posch, namestnik: Kraus; za Koroško: Dumreicher, namestnik: Nischelwitzer; za Kranjsko: Poklukar, namestnik: Klun; za Bukovino: Lupul, namestnik: Czuperkovicz; za Moravsko: Chlumecky, Sturm, Adolf Dubsky in Mikyska, namestnika: Promber in Mathon; za Šlezijo: Demel, namestnik: Bees; za Tirolsko: Neuner in Bazzanella, namestnik: Spauer; za Predarlško: Thurnher, namestnik: Oelz; za Istro: Millevoi, namestnik: Franceschi; za Gorico: Coronini, namestnik: Hohenlobe; za Trst: Burgstaller, namestnik: Luzatto. Kakor vidno, voljen ni noben

Detski zaplesala je razkošna „molodyca“ in si tukoj grlo s tem nakitom okrasila.

„In kaj ti dadeš Titanji?“ vprašal sem Iliča, ki je zamišljen zrl pred se.

„Vse, vse...“ izsunil je goreče Kazak iz sebe, „in učinim tudi to, da izženem iz naše kočé Titanjino teto.“

„In čemu izženeš Titanjino teto?“

„Ker tolče Titanjo, ako je huda...“

„Dobro, dobro, Kazače, to stori“ odgovoril sem popolnem sporazumljen z lepo namero Iličevo. „In ako bi kdo hotel kdaj tvojo „molodyco“ tolči, nastavi rajše lastna bedra, da je niti jeden udarec ne doseže. Ozri se po dalekeji stepi, poleti po njej kakor orel, ali druge Titanje ne najdeš.“

Ilič se je zamislil, znova se globoko priklonil in iz ust njegovih izrinil se je vzdih odkritosrčnega osvedočenja:

„Res je, „batko“, res je, kakor mi je gospod milostiv, meni in „molodyci“ mojej.“

Ako se mi kdaj posreči, osobno osvedočiti se, da je Titanja hodila pridno na dež in, da jej je to resnično pomaglo, vesel bodem in hvaležen. Za ta čas pa, Titanja mila, „byvaj mni zdrava, ty čarobrova molodyco moja!“

Mladočeh. Dotična pogajanja so se razdrila, ker so baje zahtevali drugi desniški klubi, da noben Mladočeh ne sme biti voljen v delegacije, ker Mladočehi hodijo zavsem svoje pote. Morda pa tudi vlada ni želela, da bi prišel kak Gregr ali pa Vašaty v delegacijo, ker bi utegnil kaj kritikovati vnanjo politiko.

Vnanje države.

Če je verjeti dopisniku „Pol. Corr.“ na Cetinji, nameravali so letos v maji **Črnogorci** udreti v Srbijo. 2000 mož bilo je že primerno oboroženih. Utrli bi bili skozi Novi Bazar in Novi Varoš. V Hercegovino so pa bili poslali nekaj roparjev, da bi tako glavno pozornost obrnili od glavne akcije. Nekaj Črnogorcev je bilo že odšlo in prišlo na srbsko mejo. V tem se je 26. dne aprila vlada v Belemgradu premenila. Kristić je pa, gotovo nekaj slutet, hitro zaukazal, mejo dobro zastražiti. Sedaj Črnogorci neso mogli upati, da bi dosegli kak uspeh, in zatorej se je izlalo protipovelje. Vsa ta povest diši močno po romantiki.

Bolgarskemu knezu se je na njegovem potovanju v Šumli nekaj neprijetnega prigodilo. Mnogo meščanov mu je izročilo adresno, v kateri mu sicer zagotavljajo udanost, a hkratu prosijo, da odpusti sedanjo vlado, razpusti sebranje in ukaže razpisati nove volitve. Naravno je, da princ tem zahtevam sedaj ustreči ne more. Kdo ve, če bi v novej zbornici njegovi pristaši imeli v čino.

Ruski listi sodijo, da je Tisza s svojim odgovorom hotel očrtni **Francijo**, da bi potem nobena država ž njo ne hotela sklepati zveze. Posebno Rusija bi ne mogla se zvezati z državo, v kateri vlada popolen anarhizem, in ki ni zmožna dejati varstva tuje zastavi. Nadejal se je morda tudi, da bodo Francozi v svoji razdraženosti storili kako neumnost in se tako kompromitovali pred Evropo. Goblet je pa s svojim taktim odgovorom na interpelacijo pridobil si le novih simpatij, posebno v Rusiji.

Boulangerjevi pristaši zahtevajo, da bi **Francija** ukrenila kake protinaredbe proti **Nemčiji**, ker je slednja poostrila kontrolo potnih listov. Lauer je predlagal v zbornici, da bi se Nemcem dovolilo bivati v severnovzhodni Franciji le, če imajo redne in pregledane potne liste. Pregledavalo bi je francosko veleposlaništvo v Berlinu. Goblet se je izrekel proti temu predlogu, ker čast republike zahteva, da ne zapira svojih mej. Zbornica je na to odklonila nujnost za ta predlog s 509 proti 7 glasom. Za nujnost glasovali so le boulangerjevci in Cassagnac rekel je o njih: To ni 7 modrijanov ampak 7 norcev.

Kakor se piše v „Pol. Corr.“ iz Rima, so se odnošaji mej **Francijo** in **Italijo** znatno izboljšali, odkar je prevzel vlado Floquet. Poprej so bili precej napeti. Sedanja francoska vlada kaže Italiji svojo naklonjenost in Crispi si tudi prizadeva, da bi se doseglo prijateljstvo mej obema državama. Obžalovati je le, da francoski listi še vedno napadajo Italijo.

Povedali smo že bili, da je **nemški** cesar potrdil zakon, da se legislativna doba za prusko zbornico podaljša na pet let. Zakon se pa še ni oficijalno objavil. Temu je baje uzrok to, da cesar zahteva, da bi se hkratu proglasil cesarski ukaz, da morajo biti volitve povsem svobodne. Tak ukaz bi pa vladi pri volitvah mnogo škodoval in bi torej rada preprečila, da se ne proglasi. — Berolinska policija je zvedela iz Londona, da nekaj mehanikov, živečih v Londonu, hoče s peklenkim strojem umoriti Bismarcka in cesarjeviča Viljema. Ker je pa policija za časa to stvar izvedela, jo bode pač še preprečila.

Španjski minister vnanjih zadev je odgovoril na neko interpelacijo v senatu, da se Španija oficijelno ne udeleži francoske razstave, pač pa bode zasobne razstavljalce podpirala z vsemi mogočimi sredstvi. Castellar pa baje hoče v zbornici vlado interpelovati v tej zadevi, zahtevajoč, da se Španija oficijelno udeleži razstave. — Več poslancev bode baje od vlade zahtevalo, da dovoli jeden milijon frankov, da olajša španjskim obrtnikom udeležitev razstave. Vlada tudi temu ni naravnost nasprotna in bode baje predlagala, da se dovoli 250.000 frankov.

Dopisi.

Iz Kranja 3. junija. [Izv. dopis.] Razvitje nove zastave „Bralnega društva“ v Kranji. Krasno poletno vreme dvignilo je mnogo občinstva iz stolice Ljubljanske na čelu jim krepki zbor pevskega društva „Slavec“ z zastavo. Dospeli smo ob 1/2 1. uri popoludne v starodavni Kranj. Mej potjo pridružile so se še deputacije Št. Vidske čitalnice in vrla deputacija „Bralnega društva“ iz Železnikov. Na kolodvoru, kjer je pričakovala silna množica došle goste, pozdravi jih v imenu „Kranjskega bralnega društva“ krasna gospica Viktorina Prevčeva ter v svojem lepem govoru posebno pozdravlja pevsko društvo „Slavec“ ter pokloni njegovji zastavi lavorov venec, na kar Slavčev predsednik g. Sakser odzdravi v imenu društva in došlih gostov.

Zdaj prične se sprevod pomikati od kolodvora

z vihrajčimi zastavami skozi mesto na čelu jim svirajoča Ljubljanska godba „k stari pošti“, kjer je bil ves prostor s cesarskimi in narodnimi zastavami okrašen.

Ob 3. uri popoldne pričel se je oficijalni del slavnosti, katere se je udeležilo mnogo odličnjakov in gospode Kranjskega mesta. O tej uri došla je tudi deputacija „Lire“ in Čitalnice iz Kamnika z zastavo. Ko dojde gospod okrajni glavar, zasvira godba cesarsko himno, za tem pride gospod župan Šavnik s svojo gospo soprogo, katera je blagohotno prevzela mesto kumice nove zastave. Društvo „Slavec“ nastopi na bogato okrašenem odru ter zapoje Jenkovo „Molitev“, potem pa gosp. drd. Vilfan v lepem govoru poudarja zasluge „Bralnega društva v Kranji“, kateremu se je posrečilo omisliti si društveno zastavo. Zastava, izdelana po gospej Hofbauerjevi, je krasna trobojnica, na jedni strani ima pevsko liro, na drugej na krasno zvezdo z letnico 1888.

Po običajnem zabijanji žrebčev izroči se zastava zastavonoši, društvo „Slavec“ pa zapoje krasno g. Foersterjevo kantato „Naša zastava“. Tako bil je končan prvi najvažnejši del slavnosti ter se je pričel koncert. Vsi zbori izvajali so se vrlo dobro, mej njimi pa se je posebno razlegel krasni tenor prvega slavca g. Medena, v lepi skladbi „Naša zvezda“, in ker se je Ljubljanske čitalnice četverospjev iz nam neznanih uzrokov zadnji čas odpovedal, nadomestila ga je „Lira“, tenor g. Stefančič. Dalje je pel četverospjev (Pavšek, Jeršek, Bajec, Vidmar) Gerbičev „Spavaj ljubica“; zbor pa je dodal še Nedvedovega „Popotnika“, v kojoj skladbi je pel g. Meden tenor-solo. Po končanem sporedu unel se je živahen ples, le prebitro minul je čas, ko smo se morali ločiti od tako živahnega in veselega kraja. Poslovivši se, zapoje mej potjo za podoknico gospej županji društvo „Slavec“: „Bodi zdrava domovina!“ Vrnili smo se z godbo na čelu na kolodvor s trajnim spominom v sreci na lepo zabavo v starodavnem Kranjskem mestu. Slavnemu „Bralnemu društvu v Kranji“ kličemo srčno „Na zdravje! Živeli!“

Došli so naslednji telegrami:

Ljubljana. — Ker so zabranile procesije udeležitev, kličem v imenu Šišenske čitalnice: Slava društvu! Živeli prouzročitelji in udeležniki blagoslovljenja zastave. Drenik.

Idrija. — K razvitju Vaše častne zastave kličem Vam tisočerna slava!

Delavsko bralno društvo.

Braslovče. — Pozdravljamo Vas! Častitamo k slavnosti!

Bralno društvo v Braslovčah.

Mengeš. — Pod novo zastavo naj naudahne novo naudušenje za našo stvar gorenjsko metropolo.

Bralno društvo Mengeško.

Domače stvari.

— (Deželni glavar g. grof Thurn,) o katerem smo poročali, da se je odpeljal v Karlove vare, ni mogel izvršiti svojega sklepa, ker se mu je bolezen tako shujšala, da so zdravniki odsvetovali vsako vožnjo od doma. Bolezni na jetrih se je zdaj pridružila vodenica.

— (Umrli) je in bil včeraj na Igu pokopan tamošnji nadučitelj g. Primož Ušeničnik, rodom iz Poljan pri Škofjiloki. Pokojnik bil je namenjen za profesorja na srednjih šolah, a razne razmere so ga napotile, da se je poprijel ljudskega šolstva. Služboval je v Veliki Dolini, v Šiški in naposled na Igu. Pogreba udeležilo se je mnogo učiteljev, šolska mladina, prijatelji in znanci. Na grobu govoril je okrajni glavar g. Mahkot, učitelji in Šišenski pevci pod vodstvom nadučitelja g. Govekarja zapeli so mu dva zbor. Naj v miru počiva.

— (Maxova slika „Dopolnjeno je“) ki je sedaj v tukajšnji realki le še za malo dnij razstavljena, je umotvor prve vrste in nihče naj ne zamudi ugodne prilike, da si ogleda velikansko in krasno sliko, katero je Max delal štiri leta in za katero je neki Američan ponujal 70.000 gld. Slika je dovršeno, mojstersko delo, kakor gledé ženjalne koncepcije, tako gledé izpeljave. Krist na križi bil je že predmet najslavnejšim umetnikom, nobeden pa ni naslikal tega prizora s toli pretresujočo pristnostjo, kakor slavni Max. Na pusti Golgati dviga se surovo stesani križ, na njem pa visi telo Spasiteljevo. Ravno je izrekel: „Dopolnjeno je“ in umirajoč nagnil glavo svojo. Trenutek ta pretrese z grozo vso prirodu, solnce mrkue, vihar zabuč in

divja s peščenimi valovi, tema pogrinja vse in na nebesu primigljajo zvezde, kakor na nočnem obnebi. Ob križi pa se k Spasitelju dviga petero rok, tako proseče in tako zaupno, da se oko ne more ločiti od njih. Znano je da je, teško pogoditi človeško roko, te roke pa so tako ženjalno naslikane, da se prav točno razločuje ne le spol in starost, temveč da se na teh rokah čita tako rekoč ves duševni afekt žalujočih žensk in učencev, oziroma prosečega in pribežališča išočega človeštva vseh časov. Učinek slike je globok in mogočen, čim večkrat jo gledaš, tem več krasot, tem več globokih mislij najdeš v njej, tembolj se preveriš, da je slika plod dolgih studij, izvrstne neprerežne tehnike, ki se ti javlja v svoji celoti, kakor v vseh podrobnostih. Zatorej še jedenkrat: kdor Maxove slike še ni videl, naj si jo ogleda, kajti kaj jednacega še ni bilo v Ljubljani.

— (Huda nevihta.) Po veliki soparici zatemnelo je včeraj popoldne nebo in proti 6. uri pričela je jako huda nevihta. Vihar pometal in vrtil je gosti prah, da ga je vzduh bil kar gost in se par minut niti čez ulice videlo ni. Potem pa se ulila ploha, pomešana s točo, ki pa v mestu razen nekoliko šip, ni napravila škode, pač pa na barji Ljubljanskem, kjer je uničila nekoliko pridelkov. Silni vihar pa je prouzročil mnogo škode. Na Selih podrl je hlev, razrušil ondu in na Bazoviku več kozolcev. Na barji odnesel par bišam strehe in podri par kozolcev. Na sv. Krištofa zvoniku prelomil je drog, na kateri je bil nasajen križ, ki sedaj nizdolu visi, polomil in izruval več dreves in pometal veliko opeke s streh. Ploha trajala je kake pol ure in izdala tako malo, da bi bil že zopet danes dež potreben.

— (Premembe v Ljubljanski škofiji.) Gosp. Toma Kajdiž, župnik v Vodcah, dobil je župnijo v Moravčah, ter je imenovan dekanom. G. Anton Krčon, župnik v Vavti Vasi, prezentovan je za št. Marjeto. G. Ivan Berlič, koperator v Kamnigori premeščen je v Mošnje, g. Avguštin Šinkovec iz Prečne kot koperator v Poljane pri Škofji Loki.

— (Vabilo) k občnemu zboru, katerega ima „Slovensko društvo“ v Mariboru dne 10. junija t. l. ob treh popoldne v čitalničnih prostorih s sledečim dnevnim redom: 1. Nagovor predsednika ali njegovega namestnika in vsprejem novih družstvenikov. 2. Poročilo tajnika o stanju društva. 3. Volitev novega odbora. 4. Poročanje p. n. poslancev o delovanju deželnega in državnega zbora. 5. Razni predlogi, nasveti in govori p. n. družstvenikov. Odbor.

— (V kranjsko hranilnico) ušlo je meseca maja 2261 strank 525 300 gld., 2285 strankam izplačalo se je 528.271 gld. 55 kr.

— (Zahvala.) Klub slovenskih biciklistov „Ljubljana“ izreka Kranjskim tovarišem najtoplejo zahvalo za preprijazen vsprejem.

— (Razpisano) je mesto učitelja in vodje na jednorazrednici v Trzini. Plača 450 gld., priklada in stanovanje. — Dalje mesto 2. učitelja v Moravčah. Plača 400 gld. in stanovanje. Prošnje do konca t. m.

Telegrami „Slovenskemu Narodu“:

Pariz 4. junija. V zbornici stavlil Boulangier nujni predlog, da se zbornica razpusti, ustava pa prenaredi. V svojem utemeljevanju skliceval se je na razne pojave volilcev, hudo napadal vlada in parlamentarizem, poudarjal potrebo reform in dokazoval, da bi preosnovana Francoska, oprta na silno vojsko, bila najboljša jamstvo za evropski mir. Ko mu je Floquet odgovoril in ostro ožigosal njegovo delovanje, zavrgla se je nujnost s 377 proti 186 glasom in s 335 proti 170 glasom sklenilo, da se ima Floquetov govor nabiti po vsem Francoskem.

Dunaj 5. junija. Danes interpelovala Vošnjak in Gregorec s tovariši ministra Taaffeja zaradi nejednakega postopanja namestnika štajerskega v zadevah okrajnih zastopov Celjskega in Ptujkega.

Dunaj 5. junija. „Wiener Zeitung“ objavljala razglas, da je izvažanje konj v inozemstvo zopet dovoljeno.

London 5. junija. Dolenja zbornica dovolila 2.600.000 funtov šterl. za obrambo pristanišč in za premogovske postaje.

Mnogoletna opazovanja. Proti slabosti želodca in pomanjkanju slasti do jedij, sploh pri vseh želodčnih boleznih se pristni Moll-ovi „Seidlitz-praški“ zelo odlikujejo od drugih sredstev, s svojim prebavljenjem pospešujočim in želodec okrepjujočim uplivom. Cena skateljci 1 gld. Po poštne povzetji razpošilja jih vsak dan A. Moll, lekarnar in c. kr. dvorni založnik na Dunaji, Tuchlauben 9. V lekarnah po deželi zahtevaj vedno izrecno Moll-ove preparate z njega varstveno znamko in podpisom. 3(31—8)

Poslano.

M. D. („Anton Perkot“) in dr. na Vidmu pri Vel. Laščah.

Ste nam svetujem, da opustite jedenkrat za vselej pošl to mača, katerega ste opravljali pretekle dni na komando jednega tamošnjih maziljenih mož, drugače Vas doleti bolj primerno plačilo.

V Ljubljani, 4. junija 1888.

(405)

A. S. n.

„LJUBLJANSKI ZVON“

stoji (331—127)
za vse leto gld. 4.60; za pol leta gld. 2.30; za četrt leta gld. 1.15.

Umrli so v Ljubljani:

2. junija: Maks Ferjančič, državnega pravdnika namestnika sin, 19 mes., Kongresni trg št. 3, za jetiko.
3. junija: Markus Halleger, urar, 57 let, Trubarjeve ulice št. 1, za jetiko.

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm.	Temperatura	Ve-trovi	Nebo	Mo-krina v mm.
3. junija	7. zjutraj	741.6 mm.	18.8° C	brezv.	jas.	0.00 mm.
	2. popol.	738.7 mm.	25.8° C	sl. vzh.	jas.	
	9. zvečer	739.0 mm.	19.0° C	brezv.	jas.	
4. junija	7. zjutraj	739.1 mm.	19.8° C	sl. jz.	d. jas.	11.30 mm.
	2. popol.	736.4 mm.	29.0° C	sl. vzh.	jas.	
	9. zvečer	737.3 mm.	18.6° C	sl. vzh.	obl.	

Srednja temperatura 21.2° in 22.5°, za 3.7° in 4.9° nad normalom.

Dunajska borza

dne 5. junija t. l.

(Izvirno telegrafično poročilo.)

	včeraj	—	danes
Papirna renta	78.95	—	79.20
Srebrna renta	80.45	—	80.55
Zlata renta	109.50	—	109.70
5% marcna renta	93.70	—	94.25
Akcije narodne banke	866.—	—	865.—
Kreditne akcije	284.20	—	286.90
London	126.40	—	126.35
Srebro	—	—	—
Napol.	10.01 1/2	—	10.01
C. kr. cekini	5.95	—	5.94
Nemske marke	61.95	—	61.92 1/2
4% državne srečke iz l. 1854	250 gld.	132 gld.	— kr.
Državne srečke iz l. 1864	100	166	—
Ogerska zlata renta 4%	—	97	90
Ogerska papirna renta 5%	—	85	95
5% štajerske zemljišč. odvez. oblig.	—	105	30
Dunava reg. srečke 5%	100 gld.	118	—
Zemlj. obč. avstr. 4 1/2% zlati zast. listi	—	127	—
Prior. oblig. Elizabetine zapad. železnice	—	—	—
Prior. oblig. Ferdinandove sev. železnice	—	99	60
Kreditne srečke	—	gld. 179	—
Rudolfove srečke	—	10	20
Akcije anglo-avstr. banke	—	120	104
Tramway-društ. velj. 170 gld. a v.	—	229	—

Z globoko užaljenim in jako potrtem srcem naznaujamo podpisani v svojem in v imenu vseh svojih sorodnikov tužno vest o smrti svojega druzega nepozabljivega soproga, oziroma očeta, blagorodnega gospoda

RAJMUNDA ANDRETTO,

tovarniškega zadruznika, hišnega in zemljiškega posestnika,

kateri je danes v torek ob 1/4. uro popoldne po kratkem, a mučnem trpljenju, prejemši sv. zakramente za umirajoče, v 54. letu svoje dobe presečil se na oni boljši svet.

Pogreb bude v četrtek dne 7. junija ob 5. uri popoldne iz hiše žalosti na sv. Petra cesti št. 35 na pokopališče k sv. Krištofu, kjer se bodo posvetni ostanki jako ljubjenega pokojnika položili v rodbinsko rakev.

Svete zadušne maše brale se bodo v cerkvi sv. Petra.

V Ljubljani, dne 5. junija 1888.

Josipina Andretto, roj. Orteschi, soproga.

Rajmund, Makso, Albin in Artur Andretto, sinovi.

Josipina in Arpalice Andretto, hčeri. (506)

Pogrebni zavod Frana Doberleta.

Prodaja železniških pragov (švelarjev).

Dne 11. junija 1888 dopoldne ob 9. uri vršila se bode dražba 477 novih hrastovih železniških pragov (švelarjev) na železniški postaji na Lazih. Taisti se bodo na zahtevanje tudi posamezno (50 skupaj) oddali. (396—2)

VIZITNICE

priporoča

„Narodna Tiskarna“
po nizkej ceni.

Zavod za pohištvo in dekoracije Frana Doberlet-a

Franciškanske ulice št. 14 — Ljubljana — Dunajska cesta h. št. 8

priporoča svojo jako bogato zalogo

oprav za spalnice, jedilnice in salone,

— pohištva vsake vrste, —

od najpreprostejšega in najcenejšega do najfinejšega. — Velika zaloga

obojev, rouleaux, okenskih karniš, zastorov, preprog in snovi za hišno opravo.

Oprava za cela stanovanja, hotele, kopelji, gostilnice, kavarne.

Priproste in razkošne

ženitovanjske bale, — solidno in ceno izdelane.

Vsakovrstne dekoracije.

Jaz prodajam pod jamstvom le dobro brezhibno blago po jako nizkih cenah, — po sporazumljenji tudi proti obročnim plačilom — in priporočam torej svoj zavod vsem, zlasti pa velečastitim gospodom duhovnikom za izdelavo dekoracij za cerkvene namene. (353—3)

Z velespoštovanjem **Fran Doberlet.**

Na prodaj je mlin

v Količevem h. št. 22, pri Viru, okraj Podpeč, na Kranjskem, v neposredni bližini Dunajske državne ceste, 2 milj od Ljubljane, 30 minut od bodoče železniške proge „Ljubljana-Kamnik“, — s sedmimi kolesi, izvrstno zidan in ohranjen, na levem bregu Bistrice, s pripravnim stanovanjem vred, nadalje z mnogimi trdno stavljenimi gospodarskimi poslopji, hlevi in shrambami za žito, nadalje s pripadajočim „fundus instructus“-om, eventuelno tudi z vsemi zemljišči, travniku in gozdi (skupaj 70 oral). — Mlin porabiti bi se dal tudi v druge tovarniške namene.

Dalnje poizvedbe pri lastnikih **Jakoba Hočevarja dedičih v Trstu, Barriera vecchia št. 17.** (394—2)

Max-a razstava

v slavnostnej dvorani velike realke.

Slovečo veliko sliko

Dopolajeno je!

GABRIJELA MAX-a

razstavi za kratek čas

dvorna umeteljniška prodajalnica Nikolaja Lehmann-a v Pragi.

➔ Vsak dan od 9. ure zjutraj do 6. ure zvečer. ➔

(383—4)

Ustopnina 20 kr.

Košnja v najem.

Na Seemannovem travniku „V logu“ na Viči oddala se bode košnja v nedeljo 10. junija popoldne ob 3. uri na lici mesta kosoma v najem. (390—2)

Št. 544.

(404—1)

Razglas.

Ker se raznaša vest, da v Kamniku zaradi osepnic prihodnjega sejma ne bode, se s tem razglašajo, da niti v Kamniku niti v okolici osepnic ni in da se bo semenj sv. Primoža dan, to je

9. junija t. l.

brezovirno vršil.

Mestno županstvo Kamnik,

dne 3. junija t. l.

Župana namestnik:
Močnik s. r.

Košnja „Mesarice“!

V sredo dne 6. junija oddajala se bo kosoma

v najem košnja „Mesarice“.

Dražba prične na lici mesta ob 9. uri dopoldne.

(380—3)

Ivan Rode-Dogan.

Debelost, medlost se po novejši metodi gotovo odpravi. Vse kožne bolezni, kot grinte, zoltina, ogrci, pege, rudece nosove in roke, boleznih las se radikalno ozdravijo. Pike od osepnic in kociše po obrazu se za zmiraj odstranijo. V vsakem kosmetičnem vprašanju daje se svet. Navodi, kako se zdraviti, daje se pismeno, če se vse obširno poroči in se priloži marka za odpis v pismu z naslovom: (346—4)

„Hygiea-Officin“ Breslau II.

VELIKA DENARNA LOTERIJA.

500000

mark

kot največji dobiček v najprej-
nem slučaju ponuja velika od Ham-
burške države zajamčena denarna
loterija.

Specijelno pa:

1	prem. a mark	300000
1	dobit. a mark	200000
1	dobit. a mark	100000
1	dobit. a mark	90000
1	dobit. a mark	80000
1	dobit. a mark	70000
2	dobit. a mark	60000
1	dobit. a mark	55000
1	dobit. a mark	50000
1	dobit. a mark	40000
1	dobit. a mark	30000
7	dobit. a mark	15000
1	dobit. a mark	12000
26	dobit. a mark	10000
56	dobit. a mark	5000
106	dobit. a mark	3000
257	dobit. a mark	2000
2	dobit. a mark	1500
515	dobit. a mark	1000
839	dobit. a mark	500
30020	dobit. a mark	145
15960	dobit. a mark	200, 150,
124, 100, 94, 67, 40, 20.		

Najrojevša velika, od visoke državne vlade v HAMBURGU dovoljena in z vsem državnim premoženjem zajamčena denarna loterija ima 95.500 srečk, od katerih se izžreba 47.800 srečk. Za žrebanje določeni skupni kapital znaša

9,160.290 mark.

Znamenita prednost te denarne loterije je ugodna naredba, da se vseh 47.800 dobitkov, ki so zraven v tabeli, že v malo mesecih in sicer v sedmih razredih sukcesivno gotovo izžreba.

Glavni dobiček prvega razreda znaša 50.000 mark, poraste v drugem razredu na 55.000, v tretjem na 60.000, v četrtem na 70.000, v petem na 80.000, v šestem na 90.000, v sedmem pa eventuelno na 500.000, specijelno pa na 300.000, 200.000 mark itd.

Podpisana trgovska hiša uljudno vabi k udeležitvi te velike denarne loterije.

Častiti naročevalci se prosijo naročitvi pridejati dotične zneske v avstrijskih bankovcih ali poštnih markah. Tudi se denar lahko pošlje po poštni nakaznici, na željo se naročitve izvršijo tudi proti poštnemu povzetju.

Za žrebanje prvega razreda velja

1 cela originalna srečka av. v. gl. 3.50.
1 polovica originalne srečke av. v. gl. 1.75.
1 četrtnina originalne srečke av. v. gl. —.90.

Vsak dobi originalno srečko z državnim grbom v roke in ob enem uradni načrt žrebanja, iz katerega se razvidi vse natančneje. Takoj po žrebanju dobi vsak udeleženec uradno, z utisnjenim državnim grbom, listo dobitkov. Dobitki se točno po načrtu izplačajo pod državnim jamstvom. Ko bi kakemu kupcu srečk proti pričakovanju ne ugajal načrt žrebanja, pripravljeni smo ne ugajajoče srečke pred žrebanjem nazaj vzeti in dotično vsoto povrati. Na željo se uradni načrti žrebanja naprej zastoj pošiljajo na ogled. Da nam bo mogoče vsa naročila skrbno izvršiti, prosimo taista kolikor mogoče hitro, vsekako pa pred

14. junijem 1888, kateri dan bode žrebanje 1. razreda,

nam doposlati.

(281—13)

VALENTIN & CO.,

Bankgeschäft,

HAMBURG.